

▣ Српска православна црква (СПЦ) данас молитвено обележава празник Свете деце мученика јастребарских и сисачких, српских малишана страдалих у усташким логорима Независне државе Хрватске (НДХ) током Другог светског рата. Одлуком Светог архијерејског сабора СПЦ из 2022. године они су проглашени за свете, а њихов спомен прославља се сваког 13. јула.

У тексту објављеном у Календару СПЦ за 2023. годину подсећа се да је логор у Јастребарском, основан у јулу 1942. године, био један од неколико логора намењених српској деци у НДХ. Под називом "Прихватилиште за децу избеглица", логор је имао задатак да, како се наводи, малишане издвојене из других логора преваспитава у усташком духу.

Као једно од најпотреснијих сведочанстава о страдању деце наводи се бележница гробара Фрање Иловара, који је по наређењу сахрањивао преминуле малишане и водио евиденцију о броју покопане деце. Само 22. јула 1942. године, према његовим записима, сахрањено је 107 деце

У Сиску је, од августа до краја октобра 1942. године, доведено више од 7.000 српске деце са Козаре, Баније, Лике, Кордуна и Славоније.

Као једно од најпотреснијих сведочанстава о страдању деце наводи се бележница гробара Фрање Иловара, који је по наређењу сахрањивао преминуле малишане и водио евиденцију о броју покопане деце. Само 22. јула 1942. године, према његовим записима, сахрањено је 107 деце.

Дечја тела, како наводи гробар, била су спакована у кутије и сандуке. Да би их што више стало у један сандук, силом су затварани, а у једној "киштри" могло је бити и до десеторо деце.

Према доступним подацима, кроз логор у Јастребарском прошло је 3.336 деце, углавном са Козаре, док је најмање 768 њих званично умрло за непуних месец и по дана. Истраживач Драгоје Лукић наводио је и већи број жртава, истичући да је страдало више од хиљаду деце.

Логор у Јастребарском затворен је након што су га 26. августа 1942. године заузеле Четврта кордунашка бригада НОВЈ, док је логор у Сиску престао са радом 8. јануара 1943. године.

Иницијативом епископа горњокарловачког Герасима, Свети архијерејски сабор СПЦ је 21. маја 2022. године донео одлуку да се деца мученици јастребарска и сисачка канонизују, те је њихов празник установљен 13. јула.

(РТ)